

Vuoden 2027 talousarvion laadintakehys

Kunnanhallitus 25.05.2026 § 157

363/02.02.02/2026

Valmistelija	Talousjohtaja Esa Lindell etunimi.sukunimi@kirkkonummi.fi , puh. 09 29671 (vaihe)
Päätösehdotus	<p>Kunnanjohtaja Sailas Virpi</p> <p>Kunnanhallitus päättää</p> <p>1 hyväksyä liitteen mukaisen vuoden 2027 talousarvion laadintakehysten</p> <p>2 hyväksyä investointien määrärahakatoksi 50 miljoonaa euroa, joka tarkoittaa priorisoimista kustannushyötylaskemilla silmällä pitäen verotulovaikutuksia ja vaikutuksia jatkossa käyttötalouteen</p> <p>3 merkitä tiedoksi vuosien 2028–2029 taloussuunnitelman laadintakehysten</p> <p>4 kehottaa kaikkia toimialoja laatimaan vuoden 2027 talousarvioehdotuksensa toimialatasoisen toimintakatteen noin 1,7 milj. euron säästötavoitteen puitteissa esim. ostopalveluita tarkastelemalla.</p> <p>Säästöistä on pois luettu erikseen sitova työmarkkinatuen kuntaosuus sekä HSL:n määräraha. HSL:n kuntaosuuden kasvua tulee pyrkiä neuvotteluilla hillitsemään erityisesti infrakorvausten kasvun takia.</p> <p>5 kehottaa kaikkia palvelualueita kiinnittämään erityistä huomiota siihen, että talousarviovuoden sitovat toiminnalliset tavoitteet asetetaan siten, että ne tukevat Kirkkonummen kunnan taloudellisen tilan tasapainottamista suunnittelukauden aikana</p> <p>6 todeta, että toimialojen ehdotukset vuoden 2027 talousarvioksi ja vuosien 2028–2029 taloussuunnitelmaksi tulee jättää kunnanhallitukselle viimeistään 30.9.2026</p> <p>7 todeta vuoden 2027 talousarvion valmisteluajataulusta seuraavaa: - Lautakuntakäsittelyt 24.9.2026 mennessä - Kunnanjohtajan talousarvioesitys kunnanhallitukselle 1.10.2026 - Talousarvioneuvottelut ennen kunnanhallituksen esitystä - Kunnanhallituksen talousarvioehdotus valtuustolle 9.11.2026 - Valtuuston talousarviokokous 16.11.2026.</p>
Käsittely	Kunnanjohtaja Virpi Sailas ja talousjohtaja Esa Lindell esittelivät asiaa.

Puheenjohtaja julisti keskustelun päättyneeksi ja totesi, että keskustelun aikana Urho Blom on tehnyt seuraavan lisäsehdotuksen:

Uusi kohta 6: Kunnanvaltuuston 18.11.2024 päättämän mukaisesti talousarvioneuvotteluihin mennessä valtuustoryhmille tuodaan kuntaorganisaation osaamiskartoituksen tulokset.

Lisäsehdotusta kannattivat Antti Kilappa, Kim Liljequist, Martin Valtonen, Viveca Lindgren ja Henri Taussi.

Puheenjohtajan tiedustellessa Urho Blomin lisäsehdosta hyväksyttiin yksimielisesti.

Päätös

Kunnanhallitus päätti yksimielisesti

- 1
hyväksyä liitteen mukaisen vuoden 2027 talousarvion laadintakehyksen
- 2
hyväksyä investointien määrärahakatoksi 50 miljoonaa euroa, joka tarkoittaa priorisoimista kustannushyötylaskemilla silmällä pitäen verotulovaikutuksia ja vaikutuksia jatkossa käyttötalouteen
- 3
merkitä tiedoksi vuosien 2028–2029 taloussuunnitelman laadintakehyksen
- 4
kehottaa kaikkia toimialoja laatimaan vuoden 2027 talousarvioehdotuksensa toimialatasoisen toimintakatteen noin 1,7 milj. euron säästötavoitteen puitteissa esim. ostopalveluita tarkastelemalla.

Säästöistä on pois luettu erikseen sitova työmarkkinatuen kuntaosuus sekä HSL:n määräraha. HSL:n kuntaosuuden kasvua tulee pyrkiä neuvotteluilla hillitsemään erityisesti infrakorvausten kasvun takia.
- 5
kehottaa kaikkia palvelualueita kiinnittämään erityistä huomiota siihen, että talousarviovuoden sitovat toiminnalliset tavoitteet asetetaan siten, että ne tukevat Kirkkonummen kunnan taloudellisen tilan tasapainottamista suunnittelukauden aikana
- 6
todeta, että kunnanvaltuuston 18.11.2024 päättämän mukaisesti talousarvioneuvotteluihin mennessä valtuustoryhmille tuodaan kuntaorganisaation osaamiskartoituksen tulokset.
- 7
todeta, että toimialojen ehdotukset vuoden 2027 talousarvioksi ja vuosien 2028–2029 taloussuunnitelmaksi tulee jättää kunnanhallitukselle viimeistään 30.9.2026.
- 8
todeta vuoden 2027 talousarvion valmisteluajataulusta seuraavaa:
 - Lautakuntakäsittelyt 24.9.2026 mennessä
 - Kunnanjohtajan talousarvioesitys kunnanhallitukselle 1.10.2026
 - Talousarvioneuvottelut ennen kunnanhallituksen esitystä

- Kunnanhallituksen talousarvioehdotus valtuustolle 9.11.2026
- Valtuuston talousarviokokous 16.11.2026.

Tiedoksi

Toimialat

Selostus

Talousarviossa määritellään Kirkkonummen kunnan menot ja tulot sekä tavoitteet seuraavalle vuodelle, ja se sisältää myös kunnan investointien enimmäismäärän 50 milj. euroa (investointikaton).

Talousarvion lähtökohtana on kunnan hyväksytty kuntastrategia. Kuntalain mukaan kunnanvaltuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Samanaikaisesti valtuuston on hyväksyttävä vähintään kolmea vuotta koskeva taloussuunnitelma. Talousarvio on samalla suunnittelukauden ensimmäinen vuosi.

Kunnan talousarvion valmistelu on käynnistynyt huhtikuussa kunnan palvelualueiden kehysesityksillä. Kunnanvaltuusto käsittelee seminaarissaan 8.-9.5.2026 kunnan talouden tilannetta ja kunnan strategian päivitystä.

Kunnanhallitus hyväksyy 25.5.2026 talousarvion raamiesityksen. Kirkkonummen kunnan lautakunnat käsittelevät talousarviota elokuun aikana. Lautakuntien ehdotusten pohjalta kunnanjohtaja valmistelee talousarvioehdotuksen, joka julkaistaan 1.10.2026. Talousarvioehdotus etenee ensin kunnanhallitukselle tiedoksi 5.10.2026 ja käsiteltäväksi 9.11.2026. Tässä välissä käydään talousarvioneuvottelut.

Valtuusto hyväksyy talousarvion 2027 ja samalla taloussuunnitelman 2028–2029 sekä veroprosentit kokouksessaan 16.11.2026. Taloussuunnitelmassa esitetään kunnan toimintojen kehittämistavoitteet ja selvitetään, miten toiminta ja investoinnit rahoitetaan. Talousarviossa asetettujen tavoitteiden toteutumista seurataan ja valtuutetuille raportoidaan tilanteesta osavuosikatsauksissa.

Talousarvion täytäntöönpano-ohjeet hyväksytään kunnanhallituksessa 23.11.2026. Toimielinten käyttösuunnitelmat hyväksytään viimeistään 31.1.2027.

Taloudellinen tilanne

Kuntataloudessa on lähivuosina tulojen ja menojen merkittävä epätasapaino. Talousarvion tasapainotusta haastavat inflaatio, yleiset palkkaratkaisut, korkea työttömyys sekä alhainen väestön- ja verotulojen kasvu.

Erytisesti Kirkkonummella taloutta heikentää korkealla tasolla pysyvä peruskorjaus- ja uudisinvestointien tarve sekä korkealla tasolla olevat infrainvestoinnit ja näistä johtuvat lisääntyvät korkomenot. Investointeihin liittyen poistot vaikuttavat tulokseen suuremmalla painoarvolla kuin ennen poistosuunnitelman uudistusta. Investointitaso ja sen vaikutus rahoituskuluihin on tuotu esiin kehysesityksessä. Uuden väestöennusteen vaikutukset tulee ottaa huomioon investointien mitoituksessa.

Kunnan haasteena tulevana vuosina on kasvavat investoinnit sekä nousseet kustannukset. Vuodelle 2027 sovittu palkkaratkaisu nostaa

henkilöstömenoja noin 4 % eli 3,7 milj. euroa, joka kohdistuu erityisesti sivistystoimeen.

Kirkkonummen kunnan vuosikate on ollut vuosina 2023–2025 seuraavasti (42,3 milj. euroa, 29,1 milj. euroa ja 19,1 milj. euroa). Vuosi 2023 oli erityisen hyvä ja kunta teki ylijäämää 28,7 milj. euroa. Kunnan kumulatiivinen ylijäämä oli 55,9 milj. euroa vuonna 2025.

Kunnan mennyt kehitys sekä tulevat vuodet näyttävät talouden näkökulmasta haasteellisimmilta, mikäli väestönkasvu ei palaa yhden prosentin tasolle, jolloin verotulot eivät kasva kustannuskehityksen mukaisesti. Toteutunut riski on TE-uudistuksen kustannusten nousu työttömyyden kasvun sekä korvausjärjestelmän muutos pidempiaikaisten työttömyysjaksojen takia, josta johtuu korkeammat korvauskustannukset, joita valtion laskennalliset korvaukset eivät kata.

Suomen Kuntaliitto on julkistanut uuden vuoden 2027 verotuloennusteen, jota on kehityksessä leikattu 1,4 milj. euroa pienemmäksi vuoden 2025 verotulojen alittumisen ja vuoden 2026 alun toteutumien jäädessä 2,8 milj. euroa Kuntaliiton ennusteita alemmiksi. Kirkkonummen kehitykseen on varattu verotuloja 6,3 milj. euroa vuoden 2026 ennustetta enemmän. Veroprosentteihin ei esitetä muutoksia, mutta kehitys sisältää veden 10 %:n hinnankorotuksen, joka alittaa pitkän tähtäimen suunnitelman 15 %:n korotuksen.

Kiinteistövero on sidottu rakennuskustannusindeksiin, joka on korottunut ja nostaa kunnan verotuottoja. Yhteisöverot vähenivät vuonna 2025 noin 20 %, mutta ovat vuonna 2026 olleet noin 30 % kasvussa. Verotuloennuste vuodelle 2027 saattaa vielä muuttua. Tuloarviota voidaan tarkentaa kuluvan vuoden toteuman perusteella kunnanjohtajan talousarvioesitykseen.

Valtionosuusjärjestelmän kautta valtio osallistuu lakisäätteisten kunnallisten peruspalvelujen rahoitukseen. Valtionosuudet ovat merkittävin osa kuntiin kohdistuvaa valtionapujärjestelmää. Valtionosuudet määräytyvät laskennallisin perustein ja maksetaan kunnalle automaattisesti ilman erillistä hakemusta. Kuntien rahoitusjärjestelmän uudistaminen ei tule tämän hallituskauden aikana toteutumaan, joka todennäköisesti tarkoittaa leikkausta kunnan saamaan valtiosuuteen. Kuntien talouteen tulevina vuosina voivat vaikuttaa myös valtion kuntatalouslinjaukset sekä kiinteistöverouudistus.

Suomen Kuntaliitto on julkistanut uudet vuoden 2027 ennusteet valtiosuudesta, jonka toteutuessa Kirkkonummi saa valtiosuuksia 39,2 eli noin 0,4 milj. euroa vähemmän, joka on lähes saman verran ja kuin vuonna 2026.